

حکم آذان برای افطار در رمضان

تتبع و نگارش: امین الدین (سعیدی - سعید افغانی)
مدیر مرکز مطالعات ستراتژیک افغان
و مسؤل مرکز فرهنگی د حق لاره - جرمنی

ما مسلمانان که در کشور های غربی زندگی بسر میبریم وبسیاری ما مسلمانان از نعمت شنیدن آذان مانند آذان در جوامع اسلامی محروم هم هستیم ، و به این ترتیب کمبود بزرگی را احساس نموده، مشتاق شنیدن آذان و کلمات شریفین آن از منار های مسجد هستیم ، این اشتیاق در ماه مبارک رمضان بیشتر میگردد. واقعیت چنین است که درین کشور های مقیم و جوامع که مردم آن بیشتر مسیحی اند زیادتیر اوقات حالاتی پیش می آید که در وقت افطار ، صدای زنگ کلیسا را میشنویم .

بسیاری از مسلمانان وبخصوص افغانها محترم ما در کشور های غربی ، عادت دارند که افطار را به آذان می آغازند و آذان را برای افطار شرط میدانند. میخوام در این نوشته مختصر برای خواننده گرامی بعرض برسانم که آذان برای افطار در دین مبین اسلام شرط نبوده و روزه دار بدون آذان میتواند روزه خویش را هم افطار نماید.

این بدین معنی است که شنیدن آذان جهت افطار برای روزه دار شرط نیست، بلکه آذان اعلامی است جهت انجام عبادت نماز در وقت خاص

خود، که چون افطار در هنگام آذان مغرب است، لذا آذان نشانه ای برای جواز افطار روزه دار شده میتواند ، ولی لازم و شرط نیست که روزه دار تا زمانیکه صدای آذان مغرب را نه شنود ، نباید افطار کند.

برای روزه دار کافیسیت که ساعت مغرب واینکه که آیا وقت نماز مغرب رسیده است یا خیر، با مطمین شدن از این امر روزه دار میتواند روزه اش را افطار نموده ، وبعد از آن با ادای نماز مغرب خویش بپردازد . وقت آذان مغرب بعد از غروب کامل آفتاب بوده ، وخوشبختانه که بشر امروز به چنان امکانات پیشرفته تخنیکی والکترونیکی دست یافته، که این مشکل تا حد ممکن برای مسلمانان بخصوص در جوامع غیر اسلامی ویا غربی نیز حل گردیده. همچنان خوشبختانه بسیاری از مراکز اسلامی جنتری های اسلامی وتقویم های شرعی را قبل از ماه مبارک رمضان به طبع رسانیده وبدسترس مسلمانان قرار میدهند ، که در این کار امکاناتی خوبی در اختیار مسلمانان قرار میدهد.

وقت سحر و افطار :

وقت سحر و افطار به نص صریح قرآن عظیم الشان بیان گردیده و از : طلوع صبح صادق آغاز و تا غروب آفتاب ادامه می یابد .

« وکلوا واشربوا حتی یتبین لكم الخیط الابيض من الخیط الاسود من الفجر ثم اتموا الصیام الی الیل » (تا آن وقت بخورید وبنوشید که خط سفید از خط سیاه خوب نمایان وآشکار شود وباز روزه را تا اول شب به اتمام رسانید و آنرا بگیریید.) (آیه ۱۷۸ سوره بقره)

یادداشت ضروری:

این حکم در کشور هایکه آبر الود اند وتعیین وقت در آن سرزمین هادشوار است فتوای علمای جهان اسلام همین است که مسلمانان این کشورها وسرزمین ها باید افطار روزه ای خویش را مطابق افطار نزدیکترین کشور اسلامی تنظیم بدارند.

همچنان قابل یادآوری میدانم که در دین مقدس اسلام : روزه گرفتن از طرف شب جواز نداشته پروردگار ما شب را برای استراحت افریده است. قرآن عظیم الشان در مورد میفرماید : « هو الذی جعل لكم اللیل لتسکنوا فیه والنهار مبصراً إن فی ذالك لآیات لقوم یسمعون » (یونس آیه ۱۷۸)

فضیلت افطار و سحری « پس شب »:

پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است: «سه امر از جمله اخلاق پیامبرانه میباشند: **«تاخیر در سحری، تعجیل در افطار، در نماز دست راست را بر چپ گذاشتن»** پیامبر اسلام میفرماید: «سحری بخورید، زیرا در خوردن سحری برکت است: برای روزه گرفتن روز از خوردن سحری کمک بگیرد و برای قیام لیل (تهجد) از خوابیدن بعد از ظهر کمک حاصل کنید.»

برای روزه دار مستحب است که با خرما تازه افطار کند و در صورت عدم موجودیت آن با آب افطار نماید و در زمستان میتواند با خرما خشک و در صورت عدم موجودیت آن با آب افطار کند تا معده آماده گردیده و غذایی را که بعداً خورده میشود بتواند بهتر هضم نماید. پس از آنکه شخص با خرما یا آب و غیره افطار کرد نماز شام را میخواند و بعد از آن غذا میخورد و پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است: **«إِذَا أَفْطَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقْطُرْ عَلَيَّ تَمْرًا، فَإِنَّ لِي مِنْهُ فَتْرَةً عَلَيَّ مَاءِ فَاتَنَهُ طَهْرًا»**. «چون افطار کند یکی از شما پس افطار کند با خرما، پس چون نیافت پس افطار کند با آب زیرا پاک کننده است» (حدیث متفق علیه)

همچنان در حدیث در آمد و ابو داود که دارای عین مفهوم میباشد آمده است: **«عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْطِرُ عَلَيَّ رَطْبَاتٍ قَبْلَ أَنْ يَصَلِيَ، فَإِنَّ لِي مِنْ رَطْبَاتِ فَتْمَرَاتٍ، فَإِنَّ لِي مِنْ تَمْرَاتٍ حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ»**.

ولی نباید فراموش کرد که حتمی و به اصطلاح واجبی، نیست که روزه دار حتماً روزه خویش را به خرما افطار نماید، در صورت عدم موجودیت خرما، روزه دار میتواند به هر چیزیکه در امکان اش باشد، روزه خویش را افطار نماید و در حکم (آن یفطر علی ما یشاء من الطیبات) شامل میگردد.

برای روزه دار عجله در افطار و تاخیر در سحری افضل میباشد زیرا پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است: **«لا تزال أمتی بخیر ما أخرت السحور و عجلت الفطور»**. «همیشه امت من به خیر باشند تا وقتیکه به تاخیر اندازند سحری را و شتاب کنند در افطار».

دعای افطار:

«اللَّهُمَّ لَكَ صُومْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ» (خداوندا! من برای تو روزه گرفتم و از رزق که تو نصیبم کرده ای افطار نمودم) (روای حدیث شریف: ابوداود). و یا این دعا: **«بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ اللَّهُمَّ لَكَ صُومْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، تَقَبَّلْ مِنِّي، إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»**

دعا بعد از افطار:

«ذَهَبَ الظَّمَاءُ وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ» (تشنگی زایل شد، رگ ها سیراب گشت، و اگر خداوند خواست اجر نیز خواهد رسید.) (روای حدیث: ابوداود).

ثواب افطار دادن:

اگر شخصی به روزه دار افطار دهد (ان شاء الله) آنقدر اجر و ثواب کمایی می کند که نصیب روزه دار میشود، هر چند افطاری مذکور چند لقمه نان یا یک خرما هم باشد.

پیامبر اسلام محمد صلی الله علیه وسلم فرموده است: «شخصی که روزه داری را افطاری دهد او را اجر و ثواب مانند روزه دار است» (بیهقی).

پایان